

ДО
ПЛЕНУМА
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДОКЛАД

от Вероника Имова - член на Висшия съдебен съвет относно участието ѝ в четвъртата среща на екипа по проект „Независимост и отчетност и качество на правосъдието“ на Европейската мрежа на съдебните съвети, проведена в периода 11-12 април 2019 г., в гр. Вилнюс, Литва.

УВАЖЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

С решение на Висшия съдебен съвет по протокол №7/28.03.2019 г. бях командирована за участие в четвъртата среща на екипа по проект „Независимост и отчетност и качество на правосъдието“ на Европейската мрежа на съдебните съвети, проведена в периода 11-12 април 2019 г., в гр. Вилнюс, Литва.

Срещата започна на 11 април с приветствие от председателя на Върховния съд на Литва - г-н Римвидас Норкус, който подчерта важността на действията на ЕМСС в укрепването на независимостта на съдебната власт в Европа.

Последва приветствие от президента на ЕМСС г-н Кийс Стерк, който сподели виждането на Съда на Европейския съюз за огромното влияние на ЕМСС при разработването на концепция за съдебната независимост.

Г-н Нериус Мелутис представи програмата за срещата, като обясни, че всички въпроси ще бъдат обсъдени по време на Пленарната сесия, тъй като окончателните решения трябва да бъдат взети преди Общото събрание в гр. Братислава.

В рамките на Пленарната сесия, г-н Франс ван Дик представи *предварителните* резултати от проучването сред съдиите и помоли да не бъдат разпространявани докато не се представят по време на Общото събрание.

Участниците в срещата бяха помолени да споделят тяхното първо впечатление за резултатите и тенденциите в проучването. Някои от представителите от тяхната държава обясниха, че динамиката на резултатите е била очаквана, като се имат предвид събитията в страната. В някои случаи, резултатите изглеждат не съответстват на реалността и това също е индикатор, който се опитва да открие причината за реакцията, която не съответства на възприетите, обективни обстоятелства.

Г-жа Моник ван дер Гос представи накратко ситуацията с проучването сред адвокатите. Беше пояснено, че цялостният брой на отговорите, в сравнение с този на съдиите, е нисък, въпреки активната комуникация на представителите на ЕМСС със Съвета на адвокатурите и правните общества и усилията на самия Съвет.

Участниците в срещата предложиха, всяка държава (особено където процентът на отговори е много нисък или изобщо няма отговори) да може да предприеме действия да се свърже с националните адвокатски колегии, за да насърчи участието на адвокатите в проучването, тъй като то все още не е затворено за попълване. Беше взето решение, че подобни дейности са приемливи единствено на национално равнище.

Г-н Саймън Пикен представи окончателния преглед на работата, която е извършена с подобряването на въпросника за качество на правосъдието. Тъй като цялата информация беше представена в проекта на доклад „Качество на правосъдието“, който беше изпратен и разпространен до участниците в срещата, вниманието беше насочено към основните въпроси, за да се покаже промяната, която е била постигната.

Бяха обсъдени четирите задачи, определени по време на Общото събрание в гр. Лисабон и тяхното ниво на изпълнение. Вниманието на подгрупата беше фокусирано върху подобряването на индикаторите за качество, тъй като други задачи не могат да бъдат изпълнени реалистично, докато не бъде постигната тази задача. Подобряването на индикаторите за качество изискват значително количество време и усилия, което прави невъзможно да се изпълнят другите задачи през тази година. Въпреки това, свършената до момента работа е поставила солидна основа за действията през следващата година.

Беше подчертано, че докладът е обобщил огромната работа, която е била свършена от подгрупата, за да се направи въпросникът по-лесен за попълване и да получи основната, обективна и съществена информация, приложима също така за различните направления в съдебната система (например гражданско право, наказателно право и т.н). Пилотните въпросници допринесоха за целта да се гарантира, че няма да останат двусмислени въпроси. Механизмът за оценяване също е трябвало да бъде усъвършенстван. Резултатите от пилотния въпросник, изготвен след срещата в гр. Рим, показаха, че въпросникът и оценяването работят.

Накратко бяха представени дейностите за следващия период: попълване на въпросника от членовете и наблюдателите на ЕМСС, анализ на резултатите, определяне на рамката и разработване на субективни индикатори, като се използват и наблюденията на външни експерти. Въпросът, дали частта за качеството от проучването сред ползвателите на съдилищата трябва да бъде разработена от подгрупата за качество, трябва да се обсъди когато се представи образецът на проучването.

В рамките на следващия ден, бяха представени плановете за подобряване и проучването сред ползвателите на услуги предоставяни от съдилищата. Г-н Нериус Мелутис обясни, че по време на работата в подгрупата първоначалното намерение е било образецът на проучването сред потребителите на съдебни услуги да се изготви с въпроси, свързани най-вече с независимостта, а след това дискусиата е довела до

идеята, проучването сред потребителите в съдилищата да обхваща предимно областта на качеството. Необходимо е решение на проектната група за посоката, която трябва да се следва. Следващият въпрос, който следва да се обсъди, е по какъв начин могат да се приложат шаблонните въпроси, за да се получи субективното мнение на ползвателите на съдебни услуги: може ли да се представи като отделно изследване или като неразделна част от национален инструмент, използван за получаване на отговор от страна на ползвателите на съдилищата, така че националните институции за управление на съдилища да могат да участват в процеса на постигане на очакваните резултати.

Участниците в срещата посочиха различни аспекти, които следва да бъдат взети предвид, по време на прилагането на шаблонните въпроси на национално ниво.

Необходимостта от фокусиране върху въпросите за независимостта в образа за проучване сред потребителите на съдилищата беше подчертана, тъй като субективното възприемане на независимостта беше идентифицирано като липсващо през предходния период. Също така беше съгласувано, че съображенията за включване на качеството могат да бъдат доразвити.

Беше решено, че трябва да се положат повече усилия за подобряване на примерните въпроси за независимостта и това следва да продължи и през следващата година, заедно с приноса на подгрупата за качество. Въпросите трябва да бъдат разбираеми, прости, ясни, лесни за отговор и формулирани по такъв начин, че да не се подразбира никакво предубеждение. Беше изразено становището, че фокусът не трябва да бъде насочен само към съдията, а към съдебната система. Също така беше направено предложение, отговорите първо да бъдат анализирани и оценени на национално ниво.

Съществуват два варианта за използване на шаблонните въпроси: като самостоятелен въпросник и като списък с въпроси, които биха могли лесно да бъдат включени в съществуващите национални проучвания. Така че, наборът от въпроси би могъл да бъде включен в националните проучвания, но може да има и съдебни органи, които нямат такова проучване. Следователно за тях това би могло да бъде възможност да се използва този вариант, предложен от ЕМСС.

След това г-н Нериус Мелутис представи хода на работата на подгрупата, занимаваща се с планове за подобряване.

Г-жа Моник ван дер Гос представи коригирана визия на екипа по проекта относно дейностите на новия цикъл на подобрене, в който бяха посочени периодите. Беше взето решение, планове за подобрене, като част от един цикъл, да бъдат представени след анализ на данните, събрани чрез проучването сред съдиите и адвокатите и новия въпросник за независимостта и отчетността, както и новия въпросник за качеството. Г-н Франс ван Дик припомни същността на планове - да се приоритизират въпросите, разкрити от резултатите от проучванията и въпросниците, като те не трябва задължително да бъдат много обширни и биха могли да бъдат част от съществуващите национални стратегии. Основната цел на планове е да се покаже

върху какво работят държавите и за тази цел евентуално би могло да се въведе лек инструмент за мониторинг.

Докладът, които комбинира всички документи по отделните въпроси, ще бъде представен в Братислава, за да може по-лесно да се намери всичко на едно място.

В заключение г-н Франс ван Дик накратко обобщи работата, която трябва да се свърши по доклада за Общото събрание в Братислава, а г-жа Моник ван дер Гос представи предстоящите събития по време на Общото събрание.

С уважение,

Вероника Имова ~~Ч~~член на ВСС